

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Фізико-технічний факультет
Кафедра фізики і методики викладання

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практикум розв'язування задач з фізики II

Освітня програма Середня освіта (фізика)

Спеціальність 014.08 Середня освіта (Фізика)

Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "27" серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Практикум розв'язування задач з фізики II
Освітня програма	Середня освіта (Фізика)
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	014.08 Середня освіта (Фізика)
Галузь знань	01 Освіта. Педагогіка
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 0 год. Семінарські заняття – 30 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Курс «Практикум розв'язування задач з фізики» має важливе місце у підготовці майбутнього вчителя фізики, оскільки розв'язування задач дозволяє формувати і збагачувати фізичні поняття, розвиває фізичне мислення учнів, їх навички застосування знань на практиці. У процесі розв'язування задач формуються працелюбність, допитливість, самостійність у судженнях, виховується інтерес до навчання, загартовується воля і характер, розвивається вміння аналізувати явища, узагальнювати відомості про них тощо.

Розв'язування задач є способом перевірки і систематизації знань, дає можливість раціонально проводити повторення, розширювати і поглиблювати знання, сприяє формуванню світогляду, знайомить з досягненнями науки, техніки.

Вважають, що без розв'язування задач курс фізики не може бути засвоєний.

Мета курсу: сформувати практичні уміння майбутнього учителя фізики розв'язувати задачі різного рівня складності на уроках фізики.

Завдання курсу

Теоретичні

1. Сформувати здатність розуміти фізичну сутність задачі.
2. Сформувати здатність довести зміст задачі та хід її розв'язання до учнів.
3. Оволодіти методикою проведення уроків з розв'язування задач.
4. Засвоїти методику розв'язування задач різних типів: графічних, обчислювальних, якісних.

5. Навчити спрощувати чи ускладнювати задачу залежно від рівня.

Практичні

1. Сформувати вміння добирати задачі до уроку в залежності від мети.
2. Сформувати вміння доводити зміст та хід розв'язування задач до учнів.

Результати навчання

ПРН.2. Аналізує фізичні явища і процеси на основі фізичних законів, теорій, принципів, із застосуванням відповідних математичних методів.

ПРН.4. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання фізики для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРН.5. Розв'язує задачі різних рівнів складності курсів фізики в базовій середній школі, чітко й раціонально пояснює їх розв'язання учням.

ПРН.6. Користується математичним апаратом фізики, застосовує математичні та чисельні методи, що використовуються в курсі фізики базової середньої школи.

ПРН.10. Знає і розуміє математичні методи фізики та розділів математики, що є основою вивчення курсів загальної та теоретичної фізики.

Компетентності

Загальні

ЗК.3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК.5. Здатність бути критичним і самокритичним, дотримуватися професійних етичних зобов'язань.

ЗК.6. Знання та розуміння предметної області і розуміння професійної діяльності.

ЗК.10. Здатність до аналізу та синтезу.

Предметні:

ФК.1. Здатність використовувати закони й принципи фізики у поєднанні із потрібними математичними інструментами для опису природних явищ.

ФК.2. Здатність будувати відповідні моделі природних явищ, досліджувати їх для отримання нових висновків та поглиблення розуміння природи.

ФК.3. Здатність професійно орієнтуватися в сучасних проблемах фізики і новітніх фізичних методах досліджень і наукових технологій.

ФК.4. Здатність правильно використовувати набуті знання і навички у викладацькій діяльності та при роботі у науково-дослідних лабораторіях.

Фахові:						
ФК.5. Здатність формулювати, аналізувати та синтезувати розв'язки навчально-методичних та наукових проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові, які можна дослідити окремо в їх більш та менш важливих аспектах.						
ФК.6. Здатність використовувати теоретичні і практичні знання в галузі різних методів опрацювання результатів досліджень, теоретичні і прикладні моделі наукових проблем і задач.						
ФК.7. Здатність користуватися вивченими принципами методики для пояснення конкретних фізичних явищ; складати навчальні та календарно-тематичні плани, проводити навчальні заняття з фізики та астрономії у середній школі.						
Інноваційні:						
ФК.8. Здатність вільно володіти розділами фізики, необхідними для розв'язання науково-інноваційних задач і використовувати результати наукових досліджень та педагогічних досягнень в інноваційній та інноваційно-педагогічній діяльності.						
3. Структура курсу						
Обсяг курсу						
Вид заняття				Загальна кількість годин		
лекції				0		
семінарські заняття / практичні / лабораторні				30		
самостійна робота				60		
Ознаки курсу						
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий		
VII	Середня освіта (фізика)	IV		вибірковий		
Тематика курсу						
Тема, план		Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконан ня
Змістовий модуль 2						
Електрика і магнетизм. Оптика. Атомна і ядерна фізика.						
Тема 1: Методика розв'язування задач на тему "Електростатика". Поелементна підготовка учнів до розв'язування задач з електростатики: закон Кулона, напруженість електричного поля. Методика розв'язування задач з електростатики: потенціал.		лекція/ практич на.	1-4,6,13	Розв'язува ння задач , тестові завдання, 24 год.	8	3-й тиждень навчання
Тема 2: Методика розв'язування задач на розрахунки електричних ємностей Методика розв'язування задач на визначення ємності відокремленого провідника. Методика розв'язування задач з електростатики: електроємність конденсатора. Методика розв'язування задач на розрахунок кіл з конденсаторами.		практич на	1-4,6,13	Розв'язува ння задач , тестові завдання. 22 год.	4	4-й тиждень навчання
Тема 3: Методика розв'язування задач на постійний електричний струм. Методика розв'язування задач на закон Ома для ділянки кола з ЕРС. Методика розв'язування задач на обчислення електричних кіл. Робота і потужність струму.		практич на	1-4,6,13	Розв'язува ння задач , тестові завдання. 22 год.	4 Дома шня контр ольна робот а 10	5-й тиждень навчання
Тема 4: Методика розв'язування задач на тему електричний струм у середовищах. Методика розв'язування задач електричний струм у рідинах. Методика розв'язування		практич на	1-4,6,13	Розв'язува ння задач , тестові завдання.	4 Контр ольна	7-й тиждень навчання

задач на електричний струм у газах. Методика розв'язування задач електричний струм у вакуумі.			22 год.	робот а 20	
Тема 5: Методика розв'язування задач на тему магнітне поле Методика розв'язування задач на магнітне поле. Методика розв'язування задач на електромагнітну індукцію.	практична	1-4,6,13	Розв'язування задач, тестові завдання. 22 год.	4	9-й тиждень навчання
Тема 6: Методика розв'язування задач на тему змінний струм електромагнітні коливання і хвилі. Методика розв'язування задач на вільні електромагнітні коливання. Методика розв'язування задач на змінний струм. Методика розв'язування задач на змінний струм. Трансформатори. Закон Ома для змінного струму, резонанс. Методика розв'язування задач на електромагнітні хвилі.	практична	1-4,6,13	Розв'язування задач, тестові завдання, 24 год.	6	11-й тиждень навчання
Тема 7: Методика розв'язування задач на тему оптика, світлові хвилі. Методика розв'язування задач з геометричної оптики. Методика розв'язування задач із хвильової оптики: інтерференція, дисперсія.	практична	1-4,6,13	Розв'язування задач, тестові завдання, 22 год.	6 Дома шня контр ольна робот а 10	13-й тиждень навчання
Тема 8: Методика розв'язування задач на з атомної і ядерної фізики. Методика розв'язування задач на фотоефект. Методика розв'язування задач з атомної фізики. Методика розв'язування задач з фізики атомного ядра.	практична	1-4,6,13	Розв'язування задач, тестові завдання, 22 год.	4 Контр ольна робот а 20	15-й тиждень навчання
Підсумковий контроль (залік)				100	

4. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	<p><i>Поточний контроль</i> здійснюється під час проведення практичних, занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.</p> <p><i>Модульний контроль (сума балів за окремий змістовий модуль)</i> проводиться (виставляється) на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.</p> <p>Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуативні задачі, самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, уміння публічно чи письмово подати певний матеріал.</p> <p><i>Семестровий (підсумковий) контроль</i> проводиться у формі заліку.</p>
Практичні заняття	На практичних заняттях оцінюється: володіння основними поняттями і законами відповідної теми; участь у розв’язуванні задач, вміння самостійно розв’язувати задачі відповідної теми.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до складання заліку, якщо впродовж семестру він за змістові модулі набрав сумарно 50 балів і вище. Студент не допускається до складання заліку, якщо впродовж семестру він за змістові модулі набрав менше 50 балів. У цьому випадку студенту у відомості робиться запис "не зараховано" і виставляється набрана кількість балів. Допускається, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з відповідною кафедрою, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі. Напередодні заліку викладач подає доповідну декану про недопуск студентів академічної групи (груп). Відмітка про недопуск у відомості робиться при наявності розпорядження декана.
5. Політика курсу	
<p>Протягом семестру для перевірки знань студентів та контролю за самостійною роботою студента застосовують дві домашні контрольні роботи, дві аудиторні контрольні роботи. Максимальний бал, який студент може отримати за всіма видами контролю – 100 балів. Студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю. Вважається шахрайством дозволяти іншим копіювати вашу роботу, використання шпаргалок, копіювання іншого тесту, підглядання в роботу іншого студента, списування, використання підручника, зошита чи мобільного телефону під час написання модульної, підсумкової роботи чи захисту лабораторної роботи.</p> <p>Не допускаються пропуски практичних занять.</p> <p>У кінці семестру підраховується загальний рейтинг, який переводиться в оцінку у відповідності до шкали оцінювання.</p> <p><u>Розклад поточного контролю:</u> Здачі домашніх контрольних робіт – відповідно на 7, 14 тижнях. Контрольні роботи – 8 і 15 тижні. <u>Оцінка студента формується таким чином:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконання домашніх контрольних робіт – максимально 20 балів. 2. Робота на практичних заняттях – максимально 40 балів за всі практичні заняття. 3. Виконання контрольних робіт – максимально 40 балів 	
6. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. І. М. Гельфгат, І. Ю. Ненашев. Фізика. 7 клас: збірник задач - Х.: Вид-во "Ранок", 2016. - 160 с. 2. І. М. Гельфгат, І. Ю. Ненашев. Фізика. 8 клас: збірник задач - 2016. 	

3. І. М. Гельфгат, І. Ю. Ненашев. Фізика. 9 клас: збірник задач - 2016.
4. І. М. Гельфгат, І. Ю. Ненашев. Фізика. 10 клас: збірник задач - 2016.
5. І. М. Гельфгат, І. Ю. Ненашев. Фізика. 11 клас: збірник задач - 2016.
6. Балаш В.А. Задачи по физике и методы их решения. – М.: Просвещение, 1983. – 432 с.
7. Кирик Л.А. Фізика-9. Різномірні самостійні та контрольні роботи. – Харків: “Гімназія”, 2001. – 160с.
8. Кирик Л.А. Фізика-10. Різномірні самостійні та контрольні роботи. Харків: “Гімназія”, 2002.-192с.
9. Кирик Л.А. Фізика-11. Різномірні самостійні та контрольні роботи. – Харків: “Гімназія”, 2002. – 192с.
10. Розв’язування задач з фізики: Практикум / Під ред. Є.В. Коршака. – К.: Вища школа, 1986. – 312 с.
11. Римкевич А.П., П.А.Римкевич. Збірник задач з фізики для 9-11 класів середньої школи. – К.:, 1991. – 192 с.

Допоміжна

1. Гончаренко С.У. Фізика 11 кл. Проб. навч. посібник для 11 класів школи III ступеня, гімназій, ліцеїв гуманітарного профілю. – К.: Освіта, 1995. – 287 с.
2. Засекіна Т. М. Фізика: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл.: академ. рівень, профіл. рівень / Т. М. Засекіна, Д. О. Засекін. – Харків : Сиція, 2012. – 352 с.
3. Засекіна Т. М. Фізика: підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл.: академ. рівень, профіл. рівень / Т. М. Засекіна, Д. О. Засекін. – Харків : Сиція, 2011. – 336 с.
4. Коршак Є.В., Ляшенко О.І., Савченко В.Ф. Фізика. 9 клас: Підручник для середньої загальноосвітньої школи. – К.: Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2000. – 232 с.
5. Фізика 10 клас. Академічний рівень. Профільний рівень: Підручник для загальноосвітніх навчальних закладів/ В. Г. Бар’яхтар, Ф. Я. Божинова. – Х.: Вид-во «Ранок», 2018.
6. Фізика 11 клас. Академічний рівень: Підручник для загальноосвітніх навчальних закладів/ В. Г. Бар’яхтар, Ф. Я. Божинова. — Х.: Вид-во «Ранок», 2018.

Викладач _____ Ліщинський І.М.